

Servicenätet

Stadsstyrelsen 06.02.2024 § 47

Beredning och tilläggsuppgifter
bildningsdirektör Sari Gustafsson, stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, lokalitetsdirektör Mikko Silvast och finansdirektör Henrik Rainio, fornamn.efternamn@porvoo.fi

Bakgrund

I Borgå stads strategi definieras fyra spetsteman som kompletterar målet ekonomisk tillväxt: den populäraste hemstaden, bäst även i vardagen, pulserande stadsliv och klimatinsatsernas stad. En högklassig utbildning och småbarnspedagogik skapar förutsättningar för tillväxt, välfärd, deltagande och stadens konkurrenskraft. Under de senaste 12 åren har man investerat över 200 miljoner euro i nya fastigheter för daghem och skolor. Borgå satsar för att uppnå en enhetlig lärtig från barndomen till ålderdomen. Den enhetliga stigen för barn och unga innefattar ordnandet av småbarnspedagogik, förskoleundervisning och undervisning på andra stadiet, inklusive övergångar.

Ändringar i verksamhetsmiljön påverkar onekligen ordnandet av verksamheten. Enligt befolkningsprognoser kommer antalet barn minska även i Borgå på lång sikt, med cirka 11,3 % tills år 2040. Vi bör dock uppmärksamma att fastän antalet barn inom åldersgrupperna för småbarnspedagogik och förskoleundervisning sjunker, kommer deltagandeprocenten för tjänster öka nu och några år framöver.

I stadens strategi har man antecknat ett tillväxtmål till 70 000 invånare tills år 2040. År 2022 var tillväxten dock endast 0,2 %. Trots flyttningsrörelsen och tillväxten kommer antalet barn öka endast en aning i och med den nationella sjunkande nativiteten. När antalet kundrelationer minskar måste servicenätet förnyas för att staden kan producera allt bättre service på ett kostnadseffektivt sätt. Om antalet barn minskar enligt prognoserna innebär det att statsandelarna minskar ungefär 5–6 miljoner euro i driftsekonomin för sektorn växande och lärandet tills år 2024, eftersom statsandelarna bestäms enligt antalet barn.

Målen för servicenätet

På grund av det ekonomiska läget måste man förutse framtida händelser och följa programmen för balansering av ekonomi och produktivitet inom varje sektor. I Borgå stads budget för år 2024 har man bestämt att man genomför en översyn av servicenätet och en plan för framtiden inom sektorn för växande och lärande under år 2024. Målet är att känna igen ändringar i servicebehov och -utbud vid ett tidigare skede än förut och reagera proaktivt på behoven, också i fråga om servicenätet. Dessutom ska man i planeringen av servicenätet bättre beakta vilka effekter planeringen av markanvändning har för tjänsterna samt byggnadernas behov för renovering och nya investeringar.

Grunden för planeringen av servicenätet är strategiska principer och riktlinjer, men vilka man kan skapa en bestående, mångsidig och långvarig verksamhetsmodell. För att uppnå maximal nytta och synergi deltar tre sektorer i utrednings- och planeringsarbetet för servicenätet av Borgå stads småbarnspedagogik och grundläggande utbildning: växande och lärande, stadsutveckling och lokaltjänsterna. Också arbetets kostnader delas mellan de tre deltagarna.

Principerna för servicenätet

Servicenätets principer avspeglar dess värden, genomför den lagstadgade normstyrningen och utgör en stor del av definierande av servicenivån. Principerna stämmer överens med målen och principerna som stadens andra aktörer fastställt. Syftet är att skapa riktlinjer för upprätta en översyn av och plan för servicenätet för tjänsterna inom sektorn för växande och lärande. Målet är barn och ungas inlärning och välmående.

Princip 1 Växande och lärande står i verksamhetens centrum

Genom att systematiskt planera servicenätet och att flexibelt dela in områdena kan man förebygga segregation av områden. Man säkerställer småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för alla barn. Syftet är att skapa ett servicenät som svarar mot barnens behov, där åtminstone hälften av driftsekonomin för ordnandet av tjänster inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning riktas till genomförande av den grundläggande uppdraget, det vill säga personalkostnaderna av växande, lärande och stöd. På så sätt stöder servicenätsplanen också tillgången till personal.

Princip 2 Servicenätet stöder formandet av en enhetlig stig för växande och lärande

Att förutse lärstigen möjliggör en enhetlig stig för växande, vilket igen gör det möjligt att beakta övergångar under barnets lärstig utgående från barnet och inom det geografiska serviceområdet.

Förskoleundervisningen och kompletterande småbarnspedagogiken kan i mån av möjlighet ordnas i skolornas utrymmen.

Serviceområdena är bredare än elevupptagningsområdena. Genom samarbete med intressentgrupperna kan man påverka servicehelheten. Man bör beakta bland annat lösningar med kollektivtrafiken, ändamålsenlig planläggning och rytmen av byggprojekt.

Princip 3 Servicenätet består av fungerande och ekonomiska enheter

Trots det uppskattade minskningen av antalet barn bör utbildningsanordnaren producera pedagogiskt högkvalitativ service för kommunens invånare. Detta är möjligt genom ändamålsenlig, ekonomisk och effektiv användning av lokaler. Målet med översynen av servicenät är att övergå till permanenta lösningar kring utrymmen och deras läge, så att kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet är synkroniserade. Lokalerna planeras så, att de kan ändras flexibelt. Kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet synkroniseras så att de passar ihop.

Princip 4 Planeringen av servicenätet bygger på information

Utgångspunkten för planeringen av servicenätet är uppskattningar av kommande antal barn och elevantal inom förskole- och grundläggande undervisning. Servicenätet planeras så att man utnyttjar en på förhand överenskommen indelning av områden och utgångsinformation. Planeringen av servicenät grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorerna för växande och lärande, lokalservice och planeringen av markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen.

Princip 5 Planeringen av finsk- och svenskspråkigservice har samma grunder

Planeringen av servicenätet börjar med en beskrivning av nuläget, som innefattar en granskning av befolkningsstrukturen och dess utveckling, en beskrivning av det nuvarande servicenätet, information om antalet barn och elever på stadsnivå, ekonomiska granskningar på stads- och enhetsnivå samt information om lokalernas omfattning och kondition. I tolkningarna beaktas bland annat bildningscentrumens uppdrag på glesbygdsområden, skärgården, tvåspråkighet och andelen personer med invandrarbakgrund på området.

Servicenätet ställs i relation till ändringar inom verksamhetsmiljön, så som befolkningsförändringar, ändringar i lagstiftningen, framförhållningen av servicebehov och ordnandet av tjänster, ändringar i finansiering och kostnader samt behov av renoveringar och nybyggnad. Från principerna för planeringen av servicenätet kan man härleda skilda och noggrannare kriterier under utredningen och planeringen, men principerna utgör grunden för att forma dem och dra upp ramar för dem. Kunskapsunderlaget för har fastställts på samma sätt för principerna.

Efter översynen av servicenätet gör man upp en servicenätsplan som innehåller potentiella scenarion och/eller alternativ för det framtida servicenätet och dess servicenivå. Servicenätsplanen innefattar förslag på ändringar i servicenätet för båda språkgrupperna, på läget av daghem och skolor samt åtgärder som riktas till daghems- och skolbyggnader.

Noggrannare beskrivningar av de olika principerna för servicenätsplanen finns i FCG:s bilaga Principerna för planeringen av Borgå stads servicenät.

Processen och projektets verksamhetstid

Processen har inletts genom att definiera principer för servicenätet och en konkurrensutsättning i slutet av 2023. När principerna har godkänts följer en utredning och utredningens godkännande. Därefter gör man upp en plan, som godkänns mot slutändan av året 2024. Målet är att synkronisera planen med programmet för balansering av ekonomi och produktivitet samt budgeten 2025 med tillhörande planeringsår. De egentliga besluten om verkställande för servicenätet fattas under våren-hösten 2025, under följande fullmäktigeperiod.

En noggrannare beskrivning av processen kring samordnandet av beslutsfattande i nämnderna, stadsstyrelsen och stadsfullmäktige under 2023–2025 beskrivs i bilaga 1 Principerna och processen för servicenätet

Projektgruppens upplägg

Växande och lärande:

Bildningsdirektör Sari Gustafsson, direktör för småbarnspedagogik Leila Nyberg, direktörerna för fins- och svenskspråkig grundläggande utbildning och gymnasieutbildning Jari Kettunen och Rikard Lindström, förvaltningschef Mervi Tuominen, planerare Linda Karlsson

Stadsutveckling:

Stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, generalplanechef Maija-Riitta Kontio

Lokaltjänsterna:

Lokalitetsdirektör Mikko Silvast, stadsarkitekt Markku Partanen, byggchef Tommi Mikkeli

Ekonomi och finansiering:

Finansdirektör Henrik Rainio, controller Sari Klenberg

Utveckling och digitalisering:

Utvecklingsdirektör Charlotta Grönqvist, utvecklingschef Mervi Makkonen

Projektets styrning

Projektet kring servicenätet styrs av stadsstyrelsen.

Därpå följande skeden

Översynen av servicenätet börjar med en beskrivning av nuläget i februari, efter konkurrensutsättningen. När principerna har behandlats i februari 2024 lämnas mötespunkten över till nämnden för växande och lärande och stadsutvecklingsnämnden för utlåtande. Därefter returneras punkten till stadsstyrelsen för godkännande och beslut. Också lokaltjänsterna och finansledningen kan komplettera sina tidigare utlåtanden. Utbildningssektionerna för växande och lärande kan inom ramen för sina tidtabeller ge utlåtanden till nämnden för växande och lärande.

Beslutsförslag

Stadsstyrelsen sänder principerna enligt förslag till nämnden för växande och lärande samt stadsutvecklingsnämnden för utlåtande, koncerntjänsterna instrueras att komplettera förslaget i fråga om lokaler och finansiering under februari. Stadsstyrelsen fattar beslut om principer på basis av utlåtandena 11.3.2024.

Källor och rapporter som används

Principerna och processen för servicenätet, behandlats under aftonskolan 13.12.2023 och finns under filerna i de förtroendevaldas elektroniska möte.

Bilaga 1. Principerna för servicenätet (på finska)

Bilaga 2 Principerna för planeringen av Borgå stads servicenät (FCG, på finska)

Bilaga 3 Översyn och planering av servicenätet (Plandisc, på finska)

<https://create.plandisc.com/0ZnOL9w>

Bilaga 4 "Väestönmuutoksen vaikutukset varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetuksen järjestämiseen" UKM

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165280/OKM_2023_52.pdf?sequence=1&isAllowed=y

tf. Stadsdirektör

Stadsstyrelsen sänder principerna enligt förslag till nämnden för växande och lärande samt stadsutvecklingsnämnden för utlåtande. Koncerttjänsterna instrueras att komplettera förslaget i fråga om lokaler och finansiering. Nämndernas ulåtanden begärs att ge under februari. Stadsstyrelsen fattar beslut om principer på basis av utlåtandena 11.3.2024.

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt sända principerna för servicenätet till nämnden för växande och lärande samt stadsutvecklingsnämnden för utlåtande. Koncerttjänsterna instruerades att komplettera förslaget i fråga om lokaler och finansiering. Nämndernas ulåtanden begärs att ge under februari. Stadsstyrelsen fattar beslut om principer på basis av utlåtandena 11.3.2024.

Stadsstyrelsen uppmanade också att utreda vilka åtgärder och resurser som behövs för att upprätthålla det befintliga bildningsnätet i servicebyarna. Det är viktigt att detta alternativ undersöks som en del av utredning av bildningsnätet, så att trovärdigheten för utredningen inte ifrågasätts när det gäller att fatta beslut.

Stadsstyrelsen 08.04.2024 § 112

Stadsstyrelsen har fått utlåtanden om principerna för servicenätet av nämnden för växande och lärande och av stadsutvecklingsnämnden.

Nämnden för växande och lärande fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid bland annat att man måste hålla fast vid tidsaxeln och ordningen för processen. Nämnden och sektionerna vill under processens gång få information om hur arbetet framskrider och önskar att det begärs utlåtanden av dem. Processen är mångfasetterad och sektorövergripande, vilket bör beaktas både i planeringen och i beslutsfattandet. Borgå är en utmanande stad geografiskt sett, och det går inte att entydigt beakta till exempel modersmål, elevantal eller gruppstorlekar på ett kalkylmässig sätt. I utredningsskedet är grundscenariot en beskrivning av nuläget.

I stadsutvecklingsnämndens utlåtande konstateras att principerna för servicenätet har definierats tydligt och de utgör en god grund med hjälp av vilken man fortsätter med att utarbeta en utredning av och en plan för servicenätet för växande och lärande. Hela processen är indelad i etapper som följer varandra på ett logiskt sätt, vilket torde bidra till att man kan definiera det framtida servicenätet och de åtgärder som behövs. I utlåtandet framhävs dessutom att ur synvinkeln för barn, unga och föräldrar är en god boendemiljö en

flerdimensionell helhet som består av flera sammanhörande egenskaper. Skolor och daghem samt goda gångförbindelser, inklusive kollektivtrafik, spelar en väsentlig roll i hur man upplever en god boendemiljö.

Stadsstyrelsen konstaterar att nämndernas utlåtanden till största delen kan uppfyllas och att de stöder ett ingående utrednings- och planeringsskede. De principer som man nu fattar beslut om har utarbetats för planeringen i nästa skede och för att säkerställa en mångsidig och fördomsfri utvärdering och referensram. Man utesluter inte vissa alternativ från planeringen på förhand. Scenarierna kommer i planeringsskedet att innehålla olika kriterier, där olika saker kan utvärderas och betonas. Även nuläget utvärderas redan i utredningsskedet som ett grundscenario. I alla alternativa scenarier i planen följs naturligtvis gällande lagstiftning.

I nämndernas utlåtanden framkom inget som skulle ge skäl att ändra på utkastet till principer för servicenätet. Därmed fastställer stadsstyrelsen de bifogade principerna, utifrån vilka man kommer att bereda utredningen av och planen för servicenätet för växande och lärande.

Nämnderna hålls uppdaterade om hur ärendet och processen framskrider och informeras i samband med nämndernas möten. Det är viktigt att tidsplanen följs, så att servicenätets potential kan synkroniseras till en del av det ekonomiska produktivitets- och balanseringsprogrammet.

Bilagor:

Principerna för servicenätet (på finska)

Principerna för planeringen av Borgå stads servicenät (FCG, på finska)

Översyn och planering av servicenätet (Plandisc, på finska)

Väestömuutoksen vaikutukset varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetuksen järestämiseen (UKM)

Nämnden för växande och lärande 29.2.2024 Utlåtande

Stadsutvecklingsnämnden 13.2.2024 Utlåtande

Finskspråkiga utbildningssektionen 27.2.2024 Utlåtande

Svenskspråkiga utbildningssektionen 27.2.2024 Åsikt

tf. Stadsdirektör

Stadsstyrelsen beslutar godkänna följande principerna med vilka man upprättar översyn av och plan för servicenätet för tjänsterna inom sektor för växande och lärande.

Princip 1 Växande och lärande står i verksamhetens centrum

Genom att systematiskt planera servicenätet och att flexibelt dela in områdena kan man förebygga segregation av områden. Man säkerställer småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för alla barn. Syftet är att skapa ett servicenät som svarar mot barnens behov, där åtminstone hälften av driftsekonomin för ordnandet av tjänster inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning riktas till genomförande av den

grundläggande uppdraget, det vill säga personalkostnaderna av växande, lärande och stöd. På så sätt stöder servicenätsplanen också tillgången till personal.

Princip 2 Servicenätet stöder formandet av en enhetlig stig för växande och lärande

Att förutse lärstigen möjliggör en enhetlig stig för växande, vilket igen gör det möjligt att beakta övergångar under barnets lärstig utgående från barnet och inom det geografiska serviceområdet.

Förskoleundervisningen och kompletterande småbarnspedagogiken kan i mån av möjlighet ordnas i skolornas utrymmen.

Serviceområdena är bredare än elevupptagningsområdena. Genom samarbete med intressentgrupperna kan man påverka servicehelheten. Man bör beakta bland annat lösningar med kollektivtrafiken, ändamålsenlig planläggning och rytmen av byggprojekt.

Princip 3 Servicenätet består av fungerande och ekonomiska enheter

Trots det uppskattade minskningen av antalet barn bör utbildningsanordnaren producera pedagogiskt högkvalitativ service för kommunens invånare. Detta är möjligt genom ändamålsenlig, ekonomisk och effektiv användning av lokaler. Målet med översynen av servicenät är att övergå till permanenta lösningar kring utrymmen och deras läge, så att kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet är synkroniserade. Lokalerna planeras så, att de kan ändras flexibelt. Kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet synkroniseras så att de passar ihop.

Princip 4 Planeringen av servicenätet bygger på information

Utgångspunkten för planeringen av servicenätet är uppskattningar av kommande antal barn och elevantal inom förskole- och grundläggande undervisning. Servicenätet planeras så att man utnyttjar en på förhand överenskommen indelning av områden och utgångsinformation. Planeringen av servicenät grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorerna för växande och lärande, lokalservice och planeringen av markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen.

Princip 5 Planeringen av finsk- och svenskspråkigservice har samma grunder

Planeringen av servicenätet börjar med en beskrivning av nuläget, som innefattar en granskning av befolkningsstrukturen och dess utveckling, en beskrivning av det nuvarande servicenätet, information om antalet barn och elever på stadsnivå, ekonomiska granskningar på stads- och enhetsnivå samt information om lokalernas omfattning och kondition. I tolkningarna beaktas bland annat bildningscentrumens uppdrag på glesbygdsområden, skärgården, tvåspråkighet och andelen personer med invandrarbakgrund på området.

Beslut

Stadsstyrelsen godkände efter omröstning följande principer med vilka man upprättar översyn av och plan för servicenätet för tjänsterna inom sektor för växande och lärande.

Princip 1 Växande och lärande står i verksamhetens centrum

Genom att systematiskt planera servicenätet och att flexibelt dela in områdena kan man förebygga segregation av områden. Man säkerställer småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för alla barn. Syftet är att skapa ett servicenät som svarar mot barnens behov, där åtminstone hälften av driftsekonomin för ordnandet av tjänster inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning riktas till genomförande av den grundläggande uppdraget, det vill säga personalkostnaderna av växande, lärande och stöd. På så sätt stöder servicenätsplanen också tillgången till personal.

Princip 2 Servicenätet stöder formandet av en enhetlig stig för växande och lärande

Att förutse lärstigen möjliggör en enhetlig stig för växande, vilket igen gör det möjligt att beakta övergångar under barnets lärstig utgående från barnet och inom det geografiska serviceområdet. Förskoleundervisningen och kompletterande småbarnspedagogiken kan i mån av möjlighet ordnas i skolornas utrymmen. Serviceområdena är bredare än elevupptagningsområdena. Genom samarbete med intressentgrupperna kan man påverka servicehelheten. Man bör beakta bland annat lösningar med kollektivtrafiken, ändamålsenlig planläggning och rytmen av byggprojekt.

Princip 3 Servicenätet består av fungerande och ekonomiska enheter

Trots det uppskattade minskningen av antalet barn bör utbildningsanordnaren producera pedagogiskt högkvalitativ service för kommunens invånare. Detta är möjligt genom ändamålsenlig, ekonomisk och effektiv användning av lokaler. Målet med översynen av servicenät är att övergå till permanenta lösningar kring utrymmen och deras läge, så att kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet är synkroniserade. Lokalerna planeras så, att de kan ändras flexibelt. Kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet synkroniseras så att de passar ihop.

Princip 4 Planeringen av servicenätet bygger på information

Utgångspunkten för planeringen av servicenätet är uppskattningar av kommande antal barn och elevantal inom förskole- och grundläggande undervisning. Servicenätet planeras så att man utnyttjar en på förhand överenskommen indelning av områden och utgångsinformation. Planeringen av servicenät grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorerna för växande och lärande, lokalservice och planeringen av

markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen.

Princip 5 Planeringen av finsk- och svenskspråkigservice har samma grunder

Planeringen av servicenätet börjar med en beskrivning av nuläget, som innefattar en granskning av befolkningsstrukturen och dess utveckling, en beskrivning av det nuvarande servicenätet, information om antalet barn och elever på stadsnivå, ekonomiska granskningar på stads- och enhetsnivå samt information om lokalernas omfattning och kondition. I tolkningarna beaktas bland annat bildningscentrumens uppdrag på glesbygdsområden, skärgården, tvåspråkighet och andelen personer med invandrarbakgrund på området.

Wilhelmiina Eskola föreslog, understödd av Sami Ryyänen, att princip 2 ändras till:

”Palveluverkko tukee ehyen ja yhtenäisen kasvu- ja opinpolun muodostumista

Opinpolun ennakointi mahdollistaa ehyen kasvupolun, jolloin lapsen opinpolkua ja opinpolun aikaisia siirtymiä voidaan huomioida lapsilähtöisesti, pitäen kuitenkin kiinni lähikouluperiaatteesta ja koulukohtaisista oppilaaksiottoalueista. Lapselle voidaan tarjota myös toista lähikoulua eri oppilaaksiottoalueella, mutta päätös siirtymisestä on vanhempien ja perustuu vapaaehtoisuuteen. Esiopetuksen ja sitä täydentävän varhaiskasvatuksen voi mahdollisuuksien mukaan järjestää koulujen tiloissa. Sidosryhmien kanssa tehtävällä yhteistyöllä voidaan vaikuttaa palvelukokonaisuuteen. Huomioitava on mm. joukkoliikennetkaisu, tarpeiden mukainen kaavoitus sekä rakentamishankkeiden rytmitys.”

Stadsdirektörens förslag vann i omröstningen över Eskolas förslag med rösterna 7 (Holmström Johnny, Lund Bodil, Puromies Eeva, Servin Kevin, Uski Nina, Välimäki Markku, Wiitakorpi Jorma) – 6 (Blomqvist-Valtonen Elin, Eskola Vilhelmiina, Ryyänen Sami, Sigfrids Frida, Valasti Matti, Söderberg Johan).

Stadsstyrelsen 17.06.2024 § 187

Beredning och tilläggsuppgifter
bildningsdirektör Sari Gustafsson, stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, lokalitetsdirektör Mikko Silvast och finansdirektör Henrik Rainio, fornamn.efternamn@porvoo.fi

I utredningen och planeringen av servicenätet skapas en permanent, mångsidig och långsiktig modell för produktion av tjänster. För att garantera jämlikhet är det viktigt att tidigt identifiera förändringar i servicebehoven och serviceutbudet och reagera proaktivt på dem.

Utredningen och planeringen av servicenätet grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorerna för växande och lärande, lokalservice och planeringen av

markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen. Servicenätsprojektet styrs av stadsstyrelsen.

Projektgruppens sammansättning

Växande och lärande: Bildningsdirektör Sari Gustafsson, direktör för småbarnspedagogik Leila Nyberg, direktörerna för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning Jari Kettunen och Rikard Lindström, förvaltningschef Mervi Tuominen, planerare Linda Karlsson

Stadsutveckling: Stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, generalplanechef Maija-Riitta Kontio

Lokalitetstjänsterna: Lokalitetsdirektör Mikko Silvast, stadsarkitekt Markku Partanen, byggchef Tommi Mikkeli

Ekonomi och finansiering: Finansdirektör Henrik Rainio, controller Sari Klenberg

Utveckling och digitalisering: Utvecklingsdirektör Charlotta Grönqvist, utvecklingschef Mervi Makkonen

Projektgruppen har sammanträtt varannan vecka, vid behov oftare, och man har informerat om hur utredningsarbetet framskrider i nämnden för växande och lärande, utbildningssektionerna, stadsutvecklingsnämnden och stadsstyrelsen 13.3, 27.3 och 19.4.2024. Planeringen bygger på strategiska principer och riktlinjer. Principerna för servicenätet godkändes av stadsstyrelsen 8.4.2024 och 15.5 ordnades fullmäktiges aftonskola, där man berättade närmare om servicenätets nulägesbeskrivning. En aftonskola i ämnet ordnades 16.5 även till nämnden för växande och lärande samt sektionerna.

Beskrivningen om servicenätets nuläge, på basen av vilket det bildas en grundscenario till följande skedet, behandlas på stadsstyrelsens möte 17.6.2024. Beslut om utarbetande av en utredning om servicenätet för sektorn för växande och lärande och en plan för det framtida servicenätet under 2024 har fattats i Borgå stads budget 2024. Målet är att synkronisera planen med programmet för balansering av ekonomi och produktivitet samt budgeten 2025 med tillhörande planeringsår.

Utarbetandet av servicenätsutredningen och servicenätsplanen följer följande steg:

1. Fastställande och godkännande av principer
2. Utredning och godkännande av servicenätets nuläge
3. Upprättande och godkännande av servicenätsplanen
4. Verkställighetsbeslut

Som ett resultat av utredningen av nuläget i servicenätet får man en heltäckande bild av det nuvarande servicenätet:

- Planläggning, kollektivtrafik, befolkningsutveckling
- Beskrivning av det nuvarande servicenätet (objekt, kapacitet, barn- och elevantal, funktionella observationer)

- Tekniskt nuläge i servicenätets fastigheter (omfång, konditionsklasser, ägarformer, investeringsbehov)
- Ekonomiskt nuläge (driftskostnader, underhållskostnader)
- Slutsatser om nuläget (överordnade iakttagelser om servicekapacitet och funktionalitet, preliminärt förslag om behov av att utveckla servicelokalerna)

lakttagelser om nuläget, skolor

- En del av skolorna används för närvarande över kapaciteten, särskilt i svenskspråkiga skolor: i över hälften av enheterna inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen är beläggningsgraden över hundra procent. Också i den finskspråkiga grundläggande utbildningen finns det några skolor med överkapacitet.
- Fri kapacitet finns framför allt på platser längre från centrum, men också i centrumområdet.
- Byggnadsbeståndet är i huvudsak i gott eller tillfredsställande skick. I skolorna används modul- eller andra tillfälliga lösningar som det är förenligt med målen att avstå från på lång sikt och övergå till permanenta utrymmen.
- Genomsnittet av de årliga kostnaderna per elev är cirka 11 900 €. Med högre kostnader per elev skiljer sig i huvudsak mindre enheter.

lakttagelser om nuläget, daghem

- Ungefär hälften av nuvarande daghem har för närvarande fler barn än vad daghemmets kapacitet tillåter.
- De byggnader som småbarnspedagogiken använder är i huvudsak i gott eller tillfredsställande skick. Men det finns också några objekt som är i ett försvarligt eller svagt skick.
- Genomsnittet av de årliga kostnaderna per barn är cirka 14 100 €. Med högre kostnader skiljer sig särskilt mindre enheter med färre än hundra barn samt största delen av livscykelobjekten.

Nästa arbetsskede är planeringsskedet för servicenätet, där eventuella utvecklingsscenarioer utreds. Scenarioarbetet jämför den nuvarande servicekapaciteten med utvecklingen av servicebehovet. Som en del av planeringen av servicenätet genomförs också barnkonsekvensbedömningar. De mest potentiella scenarierna jämförs och optimeras med valda variabler och utifrån stadens respons. Därefter rapporteras och utvecklas resultaten tillsammans med projektgruppen. Resultatet blir en färdig servicenätsplan som presenteras för beslutsfattarna och kommuninvånarna, inklusive ett förslag till scenario som ska väljas.

Bilaga

Utredning av servicenätet i Borgå, beskrivning av nuläget

tf. Stadsdirektör

Stadsstyrelsen antecknar beskrivningen om servicenätets nuläge i Borgå för kännedom.

Beslut

Stadsstyrelsen beslöt enhälligt anteckna beskrivningen om servicenätets nuläge i Borgå för kännedom.

Stadsstyrelsen 24.06.2024 § 200

Scenarierna är en del av planeringen av servicenätet. Servicenätsplanen utarbetas efter servicenätsutredningen och utgående från den. Vad som utreds och vilka uppgifter som används i planeringen har på förhand fastställts i principerna för planering av servicenätet som har beslutats i stadsstyrelsen 8.4.2024.

Scenariernas utgångsuppgifter består av en prognos över antalet barn, ett mål för beläggningsgraden och uppgifter från servicenätsutredningen om nuläget. Scenarierna planeras utgående från den mest sannolika prognosen för antalet barn och det bildas granskningspunkter med fem års mellanrum. Servicenätet planeras enligt serviceområden. Scenarier är ett sätt att beskriva alternativa lösningar och framtider under olika förutsättningar.

Serviceområdena är större än de nuvarande elevupptagningsområdena och även detta har beslutats som princip i stadsstyrelsen 8.4.2024. I synnerhet princip 2, servicenätet stöder bildandet av en hel och enhetlig stig för växande och lärande, är av stor betydelse vid planeringen av scenarierna. Förutseendet av lärostigen görs inom serviceområdet för att bilda lämpliga grupper. På grund av flexibiliteten finns det flera daghem och skolor inom serviceområdet, vilket innebär att områdesindelningen är större än de nuvarande elevupptagningsområdena. Hur barnen placeras kan granskas mellan olika serviceområden. Närskoleprincipen förverkligas fortfarande i enlighet med lagen så att utbildningsanordnaren anvisar den blivande eleven en närskola när skolvägen börjar. Servicenätet planeras så att man med hjälp av det säkerställer en hel och enhetlig lärostig för barnet. Målet är att minska de övergångar under barnets lärostig som beror på Borgå stads servicenät. Övergångarna genomförs i regel i övergångsfaserna.

Scenarierna blir klara hösten 2024 och först när de är klara är det möjligt att fatta beslut om åtgärderna. Nu fattas beslut om hur olika alternativ ska beskrivas.

Fördelningen av de planerade serviceområdena i scenarierna är följande:

Finskspråkiga skolor

- Östra serviceområdet; nuvarande skolor: elevupptagningsområden för Kevätkummun, Epoon, Ilolan, Keskuskoulu och Huhtisen koulu. Högstadieskolan Linnajoen koulu.
- Västra serviceområdet; nuvarande skolor: elevupptagningsområden för Hinthaaran, Kulloon, Tolkkisten, Hamarin, Peipon och Jokilaakson koulu. Högstadieskolan Pääskytien koulu.

- Serviceområdet för Albert Edelfeltin koulu (enhetsskola, smågrupper)

Svenskspråkiga skolor

- Östra serviceområdet; nuvarande skolor: elevupptagningsområden för Kvarnbackens, Vårberga, Sannäs och Grännäs skola. Högstadieskolan Lyceiparkens skola.
- Västra serviceområdet; nuvarande skolor: elevupptagningsområden för Strömborgska (enhetsskola), Eklöfska, Hindhår och Kullo skola

Daghem: enligt nuvarande serviceområden som har varit tre

- Centrumområdet och norra serviceområdet
- Östra området och serviceområdet för östra glesbygden
- Västra området och serviceområdet för västra glesbygden

Bedömningen av scenarierna baserar sig på en jämförelse av de fastigheter som ingår i servicenätet, en jämförelse av alternativen i servicenätet och beaktandet av olika utfall i fråga om antalet barn, en känslighetsgranskning.

Preliminära alternativa sätt att definiera scenarier:

Basscenario 0: jämlikhet mellan verksamheterna

1. Inga indragningar
2. Nya ombyggnader och förbättringar, slopande av tillfälliga lokaler, nya gymnastiksal (t.ex. 2 st.)
3. Nya serviceområden i bruk
4. Jämlikhet mellan verksamheterna i objekten
5. Inga strukturella lösningar, besparingstryck på personalkostnaderna
6. Ekonomiska mål uppnås inte (Programmet för balans i ekonomi och produktivitet)
7. Det finns inte en lika bra möjlighet att satsa på undervisningens kvalitet

Scenario 1: Jämlikhet i verksamheten och måttfull effektivisering av verksamheten

1. Milda indragningar; de flesta enheter blir kvar
2. Ombyggnad med måtta, avskaffande av tillfälliga lokaler
3. Nya serviceområden i bruk, flexibel utjämning av grupper
4. Jämlikhet mellan verksamheten i de kvarstående objekten
5. Strukturella lösningar med måtta, förtätning och optimering
6. Det är möjligt att nå ekonomiska mål, t.ex. cirka 3-5 miljoner på lång sikt inom 15 år (fram till år 2040). Målen i programmet för balansering av ekonomi och produktivitet.
7. Satsningar på undervisningens kvalitet

Scenario 2: jämlikhet i verksamheten och en mer omfattande effektivisering av verksamheten

1. Radikala indragningar, förtätning och optimering
2. Avskaffande av tillfälliga lokaler och tillgodoseende av servicebehovet, jämlikhet i verksamheten i de kvarstående enheterna
3. Nya serviceområden i bruk, flexibel och målmedveten utjämning av grupper som en kontinuerlig process (början av lärostigen)

4. Mer omfattande effektivisering av verksamheten, mer kompletterande byggande eller nybyggnation som förenar enheter vid behov.
5. Flera strukturella lösningar på lång sikt
6. De ekonomiska målen uppnås väl och förutseende av en radikal minskning av antalet barn, t.ex. cirka 6-8 miljoner euro inom 15 år.
7. Satsningar på undervisningens kvalitet.

Scenariogranskningarna kan ses över i de slutliga genomförandebesluten och de ger möjlighet till en flexibel granskning beroende på hur antalet barn har förverkligats. Känslighetsgranskningen syftar på just denna flexibilitet, det vill säga hur prognosen tolkas maximalt eller på annat sätt.

På hösten genomförs en andra barnkonsekvensbedömning, vårdnadshavarna involveras med ett öppet evenemang och personalen inom växande och lärande hörs genom en enkätundersökning. Under hösten ordnas även en andra aftonskola för fullmäktige. Nämnderna och sektionerna hörs i enlighet med den process som stst beslutar.

De viktigaste innehållen i rapporteringen i scenarioskedet är analys och presentation av behoven av att centralisera och utveckla servicelokalerna, beskrivning av scenarierna, bedömning och jämförelse av scenarierna och förslag till det scenario som ska väljas. Scenarierna kommer också att innehålla kriterier som stöder deras genomförande, men de kommer att härledas när scenarierna är klara. Det vill säga med vilka kvantitativa ramvillkor scenariot i fråga kan förverkligas och vilka kriterier som ska följas för att fördelarna med dessa scenarier ska kunna uppnås. Sådana kan vara t.ex. gruppstorlek, antal enheter, verksamhetskostnader som kan användas, personalresurser.

Som styrgrupp beslutar stadsstyrelsen om riktlinjerna för byggandet och utformningen av olika scenarier. Med hjälp av riktlinjerna börjar man bygga olika scenarier i enlighet med de principer som godkändes i stst 8.4.2024.

Den slutliga behandlingen av scenarierna och besluten om scenariernas innehåll och det alternativ som ska väljas fattas i stadsstyrelsen i oktober och beslut om servicenätet fattas i stadsfullmäktige 30.10. Åtgärderna och förslagen blir därmed en del av budgeten för 2025. Beslut som fattas hösten 2024 kan verkställas också under planeringsåren (2026-2027) och senare under granskningsperioden för scenarierna.

tf. Stadsdirektör

Stadsstyrelsen beslutar att planeringen av servicenätet fortsätter genom att bereda de tre olika scenarier som beskrivits ovan och som ligger till grund för den egentliga servicenätslösningen i höst.

Elin Blomqvist-Valtonen föreslog att ärendet återremitteras till ny beredning som Frida Sigfrids understödes.

Beslut

I omröstningen förlorade stadsdirektörens förslag med rösterna 6 (Markku Välimäki, Vilhelmiina Eskola, Jorma Wiitakorpi, Matti Valasti, Nina Uski, Sami Rynnänen) – 7 (Kevin Servin, Johan Söderberg, Elin Blomqvist-Valtonen, Johnny Holmström, Bodil Lund, Frida Sigfrids, Eeva Puromies) mot Elin Blomqvist-Valtonens förslag.

Stadsstyrelsen beslutade efter omröstning återremittera ärendet till ny beredning.

Nämnden för växande och lärande 08.08.2024 § 138

Beredning och tilläggsuppgifter:
bildningsdirektör Sari Gustafsson, förvaltningschef Mervi Tuominen
fornamn.efternamn@borga.fi

Sektorn för växande och lärande har varit en aktiv part i beredningen av arbetet med servicenätet tillsammans med andra sektorer. Enligt Borgås stadsstrategi ansvarar sektorn för växande och lärande för att säkerställa en enhetlig uppväxtstig som är funktionellt vettig och ändamålsenlig med tanke på produktiviteten. Sektorn för växande och lärande ansvarar för den pedagogiska och fostrande delen av ordnandet av tjänster.

Nämnden för växande och lärande har vid sitt möte 29.2.2024 gett sitt utlåtande om principerna för att bilda ett servicenät. Nämnden har vid varje möte under våren 2024 fått en lägesrapport om hur planen för servicenätet framskrider. Dessutom har man ordnat en egen aftonskola för nämnden i anslutning till nuläget för servicenätet.

Planeringen av servicenätet har framskridit till ett scenario där tre olika alternativ föreslås för att ordna tjänsterna i framtiden. Scenarierna baserar sig på prognosen för antalet barn, nuläget i utredningen om servicenätet och de principer för servicenätet som stadsstyrelsen godkände 8.4.2024. Med hjälp av scenarierna strävar man efter att hitta en lösning som tryggar kvaliteten på undervisningen och fostran, svarar mot förändringar i antalet barn, effektiviserar tjänstproduktionen och är ekonomiskt hållbar. Scenarierna granskas utgående från varje serviceområde (principer för servicenät, 8.4.2024).

Varje scenario innehåller olika åtgärder som påverkar servicenätets struktur, antalet servicelokaler och deras kvalitet, gruppstorlekar, personalresurser och verksamhetskostnader. Konsekvenserna av scenarierna bedöms både ekonomiskt och pedagogiskt.

Scenarierna är följande:

Scenario 0: jämlikhet i verksamheten

- I scenariot görs inga nedskärningar i servicenätet, befintliga lokaler underhålls och funktionella förbättringar görs vid behov, t.ex. vad gäller gymnastiksal. Tillfälliga lokaler avvecklas. Även

bildningscentraler och tvåspråkiga lösningar är inkluderade samt andra mångsidiga lösningar.

- Åtgärderna enligt scenariot uppnår sannolikt inte de ekonomiska målen, eftersom ett större antal objekt ökar kostnaderna för reparation, underhåll och drift än de två övriga scenarierna.

Scenario 1: jämlikhet i verksamheten och måttfull effektivisering av verksamheten

- I scenariot görs vissa nedskärningar i servicenätet. Till exempel kan verksamheten i en äldre eller mindre enhet sammanslås med en annan enhet. Vid behov görs utbyggnadsinvesteringar. Lokaler som kvarstår i servicenätet underhålls. Tillfälliga lokaler avvecklas. Även bildningscentraler och tvåspråkiga lösningar är inkluderade samt andra mångsidiga lösningar.
- Åtgärderna enligt scenariot möjliggör ett något mer kostnadseffektivt servicenät genom att antalet objekt i nätverket minskar. Detta scenario ger större möjlighet än scenario 0, att prioritera personalkostnader framom intern hyra samt nå de ekonomiska målen.

Scenario 2: jämlikhet i verksamheten och en mer omfattande effektivisering av verksamheten

- I scenariot görs mer omfattande nedskärningar i servicenätet. Till exempel kan enheter slås samman med en befintlig eller ny byggnad. Antalet enheter i servicenätet är mindre och enheterna är större än i scenario 1. Vid behov görs utbyggnads- eller nybyggnadsinvesteringar. Lokaler som kvarstår i servicenätet underhålls. Tillfälliga lokaler avvecklas. Kan innehålla kreativa mångsidiga lösningar. Målet är enhetligare enhetsstorlekar och jämlika gruppstorlekar.
- Åtgärderna enligt scenariot möjliggör ett betydligt mer kostnadseffektivt servicenät genom att antalet objekt i nätverket ytterligare minskar. Detta scenario ger störst möjlighet att prioritera personalkostnader framom intern hyra samt nå de ekonomiska målen. Undervisningsresurserna fördelas jämnare tack vare enhetligare gruppstorlekar.

Scenarierna är ännu i planeringsskedet och deras närmare innehåll och kostnadsberäkningar kommer att bli färdiga före utgången av september. Förutom ändringar i enheterna undersöks i scenarierna även möjligheterna att exempelvis utnyttja framtida överkapacitet i skolorna för förskoleverksamhet samt andra flexibla användningslösningar för befintliga lokaler.

För intressentgrupperna ordnas höranden och informationsmöten om scenarierna samt under hösten en bedömning av konsekvenserna för barn. Nämnden får en scenarierapport för behandling i oktober och ger sitt utlåtande om den till stadsstyrelsen. Stadsstyrelsen beslutar i oktober om vilket scenario som ska väljas och lägger i november fram beslutet för godkännande i stadsfullmäktige. Ett av scenarierna kan väljas som ett alternativ, kompletterat eller något ändrat, som till exempel i

kollektivtrafiklösningen eller Kokon-lösningen. Olika lösningar innebär olika ekonomiska lösningar.

Bildningsdirektör

Nämnden godkänner de tre ursprungliga definitionerna av scenarierna. De av nämnden godkända initiala definitionerna av scenarierna kommer att ges till kännedom för utbildningssektionerna och vidare till stadsstyrelsen. De faktiska scenarierna kommer att förberedas enligt tidsplanen som godkänts och fastställts av stadsstyrelsen.

Paragrafen justeras genast.

Beslut

Nämnden godkände de tre ursprungliga definitionerna av scenarierna. De av nämnden godkända definitionerna av scenarierna kommer att ges till kännedom för utbildningssektionerna och vidare till stadsstyrelsen. De faktiska scenarierna kommer att förberedas enligt tidsplanen som godkänts och fastställts av stadsstyrelsen.

Nämnden lade till ett enhälligt uttalande till beslutet:

Nämnden för tillväxt och lärande anser att det är viktigt att de scenarier som används som grund för det fortsatta arbetet är flexibla och att man utifrån dessa också kan hitta kreativa och nya lösningar. Grunden är tre scenarier, men när man arbetar med dem kan det uppstå ett scenario som kombinerar dessa på olika sätt. Det är inte bara viktigt att minska utan också att lyfta fram optimeringen. Det är också nödvändigt att i hög grad beakta att man vid beslutsfattandet granskar hur elevprognoserna har förverkligats och dimensionerar åtgärderna därefter.

När man bygger scenarier är det viktigt att låsa upp nyckeltal och se till att siffrorna är korrekta och transparenta. Olika byggnader har olika finansieringsmodeller och alla måste vara medvetna om detta. Alla måste kunna lita på att processen är neutral och att man utifrån den gör scenariomodeller och senare beslut. Scenarierna måste ta hänsyn till alla fem fastställda principer.

I beskrivningen av nuläget i servicenätet har man redogjort för redan fattade beslut och så att säga objekten i röret. Dessa beslut ska man inte gå tillbaka till i scenarierna utan de ska genomföras i enlighet med stadens program för ekonomisk effektivitet och balans.

I scenarierna ska undervisningens kvalitet och de pedagogiska och sociala perspektiven vara starkt med, beslut som ligger i elevens intresse baserar sig på en helhet där man ser på såväl pedagogiska, sociala som ekonomiska perspektiv och alla dessa ska vara med i scenariomodellerna. Kriterierna preciseras senare och nämnden anser att den ska ha rätt att uttala sig också om kriterierna i arbetets följande fas.

Paragrafen justerades genast.

Nämnden för växande och lärande har 8.8.2024 behandlat de preliminära definitionerna av servicenätets scenarier och utöver det egentliga beslutet velat ge följande utlåtande om scenarierberedningen.

I de processbeskrivningar som stadsstyrelsen redan har godkänt ingår en helhet med åtgärder om servicenätsplanen, programmet för balansering av ekonomi och produktivitet, budgeten 2025 (inklusive planeringsåren 2026 och 2027). Alla delmoment har beaktats och deras kompatibilitet har säkerställts. Verkställigheten ska säkerställas på ett ansvarsfullt sätt under denna fullmäktigeperiod. Beredningen av servicenätet följer stadsfullmäktiges beslut om budget, balanseringsprogrammet för ekonomi och produktivitet samt investeringar.

Det konkurrensutsatta projektet (Boost Brothers) omfattar tre ekonomiska och kvantitativa scenarier. En fjärde scenario görs separat och där utnyttjar man artificiell intelligens. Dessutom kan beslutsfattarna på olika nivåer, inom nämnden, stadsstyrelsen, stadsfullmäktige, framföra sina egna åsikter om de föreslagna scenarierna. Innehållet i scenarierna kan kombineras, ökas eller minskas, och separata beslut om genomförandet fattas om dem i november i samband med att budgeten godkänns. På motsvarande sätt har man i Borgå arbetat med bl.a. de stora projekten i Kokon och gällande kollektivtrafiken.

De slutgiltiga scenarieförslagen kan t.ex. vara en kombination av de presenterade alternativen. Scenarierna ska inte tolkas eller behöver inte utnyttjas som sådana i framtiden, utan genom kontinuerlig utvärdering genom att följa den verkliga minskningen av antal barn och genom att genomföra scenarier i förhållande till antalet barn och befolkningsutvecklingen per region. Scenarierna byggs som arbetsredskap så att de är flexibla, vilket utgör en del av det strategiska ledarskapet. Planen för servicenätet kommer att granskas regelbundet för att genomförandet ska överensstämja med de faktiska nyckeltalen. Scenariogranskningarna kan ses över i de slutliga genomförandebesluten och de ger möjlighet till en flexibel granskning beroende på hur antalet barn har förverkligats. Den känslighetsanalys som nämns i utredningsrapporten hänvisar just till denna flexibilitet, det vill säga hur prognosen tolkas.

Definitionerna av scenarierna som förberedande grund är följande:

Scenario 0: jämlikhet i verksamheten

- I detta scenario görs inga nedskärningar i servicenätet, de nuvarande lokalerna underhålls och vid behov görs funktionella förbättringar t.ex. i fråga om motionslokalerna. De tillfälliga lokalerna slopas. I lokalerna finns också bildningscentraler och tvåspråkiga lösningar samt andra multifunktionella lösningar.

- Med åtgärderna i scenariot kommer staden sannolikt inte att uppnå de ekonomiska målen, eftersom ett större antal objekt ökar reparations-, underhålls- och driftkostnaderna mer än i andra scenarier.

Scenario 1: jämlikhet i verksamheten och måttfull effektivisering av verksamheten

- I scenariot görs vissa nedskärningar i servicenätet. Till exempel kan verksamheten vid en äldre eller mindre enhet överföras till en annan enhet. Vid behov görs utvidgningsinvesteringar. Lokaler som finns kvar i servicenätet upprätthålls. De tillfälliga lokalerna slopas. I lokalerna finns också bildningscentraler och tvåspråkiga lösningar samt andra multifunktionella lösningar.
- Åtgärderna enligt scenariot möjliggör ett något effektivare servicenät ekonomiskt, då antalet objekt i servicenätet är färre. Detta scenario ger bättre möjligheter att prioritera personalkostnader och andra finansiella mål mer än intern hyra jämfört med scenario 0.

Scenario 2: jämlikhet i verksamheten och en mer omfattande effektivisering av verksamheten

- I scenariot görs mer omfattande nedskärningar i servicenätet. Till exempel kan enheter kombineras i befintliga eller nya byggnad. Antalet enheter i servicenätet är mindre och enheterna större än i scenario 1. Vid behov görs utvidgnings- eller nybyggnadsinvesteringar. Lokaler som finns kvar i servicenätet upprätthålls. De tillfälliga lokalerna slopas. Kan innefatta kreativa multifunktionella lösningar. Målet är en mer enhetlig enhetsstorlek och jämlik gruppstorlek.
- Åtgärderna enligt scenariot möjliggör ett klart effektivare servicenät ekonomiskt, då antalet objekt i servicenätet är ännu färre. Detta scenario ger störst möjlighet att prioritera personalkostnader framom intern hyra samt nå de ekonomiska målen. Undervisningsresurserna fördelas jämnare mellan grupperna tack vare starkare enhetlighet.

En fjärde scenario görs separat och där utnyttjar man artificiell intelligens.

Scenarierna är ännu i planeringsskedet och deras närmare innehåll och kostnadsberäkningar kommer att bli färdiga före utgången av september. Utöver de ändringar som görs i enheterna undersöker man i scenarierna möjligheterna att utnyttja till exempel skolornas framtida överkapacitet för användning inom småbarnspedagogiken samt andra flexibla användningslösningar i fråga om befintliga lokaler.

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutar att planeringen av servicenätet fortsätter genom beredningen av de fyra scenarier som beskrivs ovan och på basis av vilka det slutgiltiga servicenätsbeslutet fattas i november i samband med godkännandet av budgeten för 2025, efter behandling i nämnder och sektioner.

I den fortsatta beredningen beaktar stadsstyrelsen det enhälliga utlåtandet av nämnden för växande och lärande.

Nämnden för tillväxt och lärande anser att det är viktigt att de scenarier som används som grund för det fortsatta arbetet är flexibla och att man utifrån dessa också kan hitta kreativa och nya lösningar. Grunden är tre scenarier, men när man arbetar med dem kan det uppstå ett scenario som kombinerar dessa på olika sätt. Det är inte bara viktigt att minska utan också att lyfta fram optimeringen. Det är också nödvändigt att i hög grad beakta att man vid beslutsfattandet granskar hur elevprognoserna har förverkligats och dimensionerar åtgärderna därefter.

När man bygger scenarier är det viktigt att låsa upp nyckeltal och se till att siffrorna är korrekta och transparenta. Olika byggnader har olika finansieringsmodeller och alla måste vara medvetna om detta. Alla måste kunna lita på att processen är neutral och att man utifrån den gör scenariomodeller och senare beslut. Scenarierna måste ta hänsyn till alla fem fastställda principer.

I beskrivningen av nuläget i servicenätet har man redogjort för redan fattade beslut och så att säga objekten i röret. Dessa beslut ska man inte gå tillbaka till i scenarierna utan de ska genomföras i enlighet med stadens program för ekonomisk effektivitet och balans.

I scenarierna ska undervisningens kvalitet och de pedagogiska och sociala perspektiven vara starkt med, beslut som ligger i elevens intresse baserar sig på en helhet där man ser på såväl pedagogiska, sociala som ekonomiska perspektiv och alla dessa ska vara med i scenariomodellerna. Kriterierna preciseras senare och nämnden anser att den ska ha rätt att uttala sig också om kriterierna i arbetets följande fas.

Johan Söderberg gjorde ett ändringsförslag under behandlingen: "Det fjärde scenariot görs inte med AI." Förslaget förföll i brist på understöd.

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade att planeringen av servicenätet fortsätter genom beredningen av de fyra scenarier som beskrivs ovan och på basis av vilka det slutgiltiga servicenätsbeslutet fattas i november i samband med godkännandet av budgeten för 2025, efter behandling i nämnder och sektioner.

I den fortsatta beredningen beaktar stadsstyrelsen det enhälliga utlåtandet av nämnden för växande och lärande.

Nämnden för tillväxt och lärande anser att det är viktigt att de scenarier som används som grund för det fortsatta arbetet är flexibla och att man utifrån dessa också kan hitta kreativa och nya lösningar. Grunden är tre scenarier, men när man arbetar med dem kan det uppstå ett scenario som kombinerar dessa på olika sätt. Det är inte bara viktigt att minska utan också att lyfta fram optimeringen. Det är också nödvändigt att i hög grad beakta att man vid beslutsfattandet

granskar hur elevprognoserna har förverkligats och dimensionerar åtgärderna därefter.

När man bygger scenarier är det viktigt att låsa upp nyckeltal och se till att siffrorna är korrekta och transparenta. Olika byggnader har olika finansieringsmodeller och alla måste vara medvetna om detta. Alla måste kunna lita på att processen är neutral och att man utifrån den gör scenariomodeller och senare beslut. Scenarierna måste ta hänsyn till alla fem fastställda principer.

I beskrivningen av nuläget i servicenätet har man redogjort för redan fattade beslut och så att säga objekten i röret. Dessa beslut ska man inte gå tillbaka till i scenarierna utan de ska genomföras i enlighet med stadens program för ekonomisk effektivitet och balans.

I scenarierna ska undervisningens kvalitet och de pedagogiska och sociala perspektiven vara starkt med, beslut som ligger i elevens intresse baserar sig på en helhet där man ser på såväl pedagogiska, sociala som ekonomiska perspektiv och alla dessa ska vara med i scenariomodellerna. Kriterierna preciseras senare och nämnden anser att den ska ha rätt att uttala sig också om kriterierna i arbetets följande fas.

Stadsstyrelsen 07.10.2024 § 261

Beredning och ytterligare information

Bildningsdirektör Sari Gustafsson, stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, lokaldirektör Mikko Silvast och finansdirektör Henrik Rainio, stadsdirektör Jani Pitkäniemi, förvaltningsdirektör Roope Lenkkeri, fornamn.efternamn@borga.fi

Man har fortsatt servicenätets planering så att stadens ledningsgrupp har deltagit tätt i beredningens sista skede. Som resultat av beredningsarbetet har det bilagda utkastet till Servicenätsplan för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen kommit till. Det genomför beslut som stadsstyrelsen gjort för att styra beredningen.

1. Det första beslutet gäller principerna för servicenätet, dvs. riktlinjer för värdegrunderna gällande servicenätets lösningar. På basis av dem föreslås, genomförs och uppskattas ändringar i servicenätet.
2. Det andra betydande beslutet berör faktumet att planen baserar sig på alternativa modeller (scenarier) om framtidens servicenät.
3. Som det tredje betydande beslutet kan nämnas att servicenätets planering baserar sig på serviceområden. Stadsstyrelsen har inte gjort ett egentligt beslut om serviceområdena, men serviceområdestänkandet har tagits fram i föredragningstexten för stadsstyrelsens besluts 24.6 samt i beskrivningen av princip 4.

Den största ändringen i beredningens sista skede har varit att ersätta scenarierna med alternativ. "Alternativ" är som term mer beskrivande än "scenario" och termen syftar på ett tydligare sätt på ett medvetet val och en medveten lösning. Begreppet scenario syftar mera på olika tänkbara framtider som inte påverkas av Borgås stads beslut. Stadsfullmäktige gör alltså inte ett beslut om vilken framtidsbild som genomförs mest troligast, utan beslutar om Borgås strategiska riktlinje gällande servicenät. Riktlinjen har bärkraft ända fram till år 2040.

Alternativen 1–3 som presenteras i nätverksplanens utkast överensstämmer inte helt med beskrivningen över stadsstyrelsens besluts från 12.8 över scenarierna 0–2 och deras preliminära innehåll. Stadsstyrelsen beslöt då att servicenätets utarbetande fortsätts genom att förbereda fyra scenarier (scenarierna 0–2 och det fjärde scenariot som optimeras m.h.a. artificiell intelligens). Det egentliga förslaget till servicenätets lösning görs på basis av dessa. Beredningen har nu producerat alternativen 1–3 och beskrivit som 0-alternativet en situation där servicenätet inte alls skärs ned. Beredningsgruppens vy är att helheten som beskriver de tre alternativen och status quo erbjuder bäst de alternativ som betjänar beslutsfattandet ur de utgångspunkter som bestämts. I beslutsfattandet har det ansetts vara väsentligt att erbjuda flera alternativ (tre eller i mån av möjligheter fyra) så att man inom alternativen gör olika antal förtätande åtgärder för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningens servicenät. Efter stadsstyrelsens beslut 12.8 framgick det att det med denna tidtabell inte finns tillräckliga förutsättningar för att skapa ett alternativ som grundar sig på optimering m.h.a. artificiell intelligens.

Till genomförandet av servicenätsplanen hör som en väsentlig del indelningen av den föreslagna åtgärdshelheten i tre delar, dvs. tidsperioderna 2025–2029, 2030–2034 och 2035–2040. Servicenätsplanen är en bindande plan för genomförande endast när det gäller den första granskningsperioden. De två senare faserna förutsätter en bedömning av situationen under en närmare tidpunkt för uppgiften. I den kommer man särskilt att ta i beaktan den lokala utvecklingen av antalet barn, fastigheternas skick och livscykel, förändringar i statsandelarna och stadens ekonomiska situation även mer allmänt, samt faktorer som har att göra med stadsplanering.

Alternativen innehåller noggrant angivna åtgärder ända fram till 2040, eftersom det har ansetts vara viktigt i beslutsfattandet för att kunna utvärdera alternativen sinsemellan. Beslutet som görs mellan de olika alternativen betyder framför allt att man binder sig till en strategisk riktlinje som har synliga effekter åtminstone 15 år framåt. Det är trots det ytterst viktigt att betona att besluten som gäller genomförandet av servicenätet förutsätter en sådan information som kommer att preciseras, och som finns till tillgänglig närmast med sikt på budgeten och dess planår. Detta betonas också av principen som bestämts: planeringen av servicenätet bygger på information.

Utkastet till servicenätsplan grundar sig på en uppdelning i serviceområden, vilka skulle ersätta traditionella elevupptagningsområden i fortsättningen. Det finns flera skolor och daghem på serviceområdet. Förändringen är en nödvändig förutsättning för att man ska kunna göra verklig och effektiv servicenätsplanering. Serviceområdena för också med sig nödvändig flexibilitet i daghemmens och skolornas verksamhet och verksamhetsförutsättning i och med att de skapar en bredare planeringsmöjlighet. En förbättrad planeringsmöjlighet betyder en bättre möjlighet att optimera servicenätet som är i bruk just nu. Enligt nämnden för växande och lärande är det ett särskilt viktigt mål för planens utarbetande.

I bruktagandet av serviceområdena förutsätter att man gör en ändring i förvaltningsstadgan i samband med godkännandet av serviceplanen. Med hjälp av den ersätts nämnden för växande och lärandes befogenhet att besluta om elevupptagningsområden med principerna för elevupptagning. Principerna för elevupptagning tillämpas i framtiden inom serviceområdena på motsvarande sätt som de har tillämpats hittills när man har gjort beslut om närskolan för individuella elever. Beslutet om uppdelningen i serviceområden skulle enligt förslaget göras på fullmäktigenivå.

Genomförandet av servicenätsplanen betyder att antalet undervisningsgrupper och grupper inom småbarnspedagogiken minskar. Det minskade antalet grupper motsvarande behovet för personal. Personalminskningarna kan genomföras genom pensionering och annan personalomsättning samt vid behov genom att minska på tidsbundna uppgifter.

Optimeringen av servicenätet förutsätter att arbetsstället och arbetsgemenskapen ändras. Å andra sidan anställs arbetstagarna och tjänsteinnehavarna för Borgå stads tjänst och ändringar gällande arbetsställen och uppgifter är vanliga också av annan orsak. Det minskade antalet barn påverkar också på timresursen oberoende på vilket alternativ som väljs och därmed kan det påverka antalet undervisningstimmar som erbjuds enskilda lärare.

Beslutsförslagets egentliga innehåll finns i det bifogade utkastet till nätverksplan. För att göra det lättare att bekanta sig med planen har en Power Point-presentation bifogats till beslutsförslaget. Presentationen innehåller planens centrala innehåll och den är gjord av en multiprofessionell arbetsgrupp. Presentationssättet är till för att underlätta såväl beslutsfattarnas som de intresserade Borgåbornas möjlighet att bekanta sig med ärendet. Planens centrala basdata, principer för upprättande och slutsatser finns samlade i planens kapitel 8 Sammanfattning och slutsatser. I sammanfattningen finns dessutom en beskrivning om besluten som lett till planens utarbetning. Det rekommenderas att börja läsa planen därifrån.

Bilagor

Utkast till Servicenätsplan med bilagor (8 stycken)

Sammanfattning av servicenätsplanen 4.10.2024 (PP)

Stadsdirektören
Stadsstyrelsen beslutar skicka det bifogade utkastet till servicenätsplan för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen för de följande organ:

Nämnden för växande och lärande
Finsk- och svenskspråkiga utbildningssektioner
Stadsutvecklingsnämnden
Livskraftsnämnden
Ungdomsfullmäktige
Rådet för personer med funktionsnedsättning
Äldrerådet.

Organen ombeds ge sina utlåtanden om utkastet och fästa uppmärksamhet till väsentliga faktorer och effekter ur deras synpunkter för individuella uppgiftsområden. Utlåtandena bör ges senast 8.11.2024.

Dessutom ger stadsstyrelsen kommunborna och olika kretsar av intressenter en möjlighet att ge feedback om servicenätsplanen m.h.a. en blankett som upprättas på stadens webbplats. Blanketten publiceras 10.10 efter infomötet som riktas till invånarna.

Stadsdirektören kompletterade sitt förslag vid mötet. Utkastet till och sammandraget för servicenätsplanen för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen har uppdaterats. Ändringarna är markerade med rött i dokumenten.

Kevin Servin förslög att ärendet bordläggas. Förslaget förföll i brist på understöd. Kevin Servin lämnade en protokollsanteckning i ärendet.

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt skicka utkastet till servicenätsplanen för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen för de följande organ:

nämnden för växande och lärande
finsk- och svenskspråkiga utbildningssektioner
stadsutvecklingsnämnden
livskraftsnämnden
ungdomsfullmäktige
rådet för personer med funktionsnedsättning
äldrerådet

Utlåtandena bör ges senast 8.11.2024.

Dessutom beslutade stadsstyrelsen ge kommunborna och andra grupper en möjlighet att ge feedback om servicenätsplanen via stadens webbplats. Blanketten publiceras på stadens webbplats efter diskussionsmöte för invånare 10.10.2024.

Paragrafen justerades genast.

Beredning och tilläggsuppgifter:
Bildningsdirektör Sari Gustafsson, direktörerna för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning Jari Kettunen och Rikard Lindström, direktör för småbarnspedagogik Leila Nyberg, förvaltningschef Mervi Tuominen fornamn.efternamn@porvoo.fi

Utlåtande om utkastet till servicenätplanen för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen

I servicenätsplanen för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen har man granskat Borgå stads servicenät för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen och dess ändringsbehov före år 2040. Fullmäktige har i budgeten 2024 godkänt som sektorns bindande mål en granskning av principerna för servicenätet samt elevupptagningsområdenas optimala funktion. Dessutom har man under våren 2024 i programmet för produktivitet och balans i ekonomin definierat strukturella lösningar för sektorn och fullmäktige har 29.5.2024 enhälligt beslutat om genomförandet av dem.

Vid beredningen av servicenätet har stadsfullmäktiges beslut om de bindande målen i budgeten iakttagits både i fråga om program för produktivitet och balans i ekonomin och i fråga om investeringar. Servicenätet ställs i relation till ändringar i omvärlden, så som befolkningsförändringar, ändringar i lagstiftningen, framförhållningen av servicebehov och ordnandet av tjänster, ändringar i finansiering och kostnader samt behov av totalrenoveringar och nybyggnad. Servicenätsprojektet har styrts av stadsstyrelsen.

I planen bestäms att när antalet barn minskar måste servicenätet förnyas så att staden även i framtiden kan producera kvalitativa tjänster på ett jämlikt och kostnadseffektivt sätt. Om antalet barn minskar enligt prognosen, minskar detta också stadens statsandelar i betydande grad. Enligt den nuvarande beräkningen kommer statsandelarna att minska med 5,8 miljoner euro fram till 2030 och år 2040 kommer de att vara t.o.m. 12 miljoner euro lägre än år 2025.

Stadsstyrelsen godkände 08.04.2024 § 112 följande principer med hjälp av vilka utredningen och planen för servicenätet har utarbetats:

- Princip 1 Växande och lärande står i centrum för verksamheten.
- Princip 2 Servicenätet stöder formandet av en enhetlig stig för växande och lärande.
- Princip 3 Servicenätet består av fungerande och ekonomiska enheter.
- Princip 4 Planeringen av servicenätet bygger på information.
- Princip 5 Vid planeringen av tjänsterna för finsk- och svenskspråkiga/språkgrupper beaktas samma grunder.

Planeringen av servicenätet inleddes med en beskrivning av nuläget, som blev färdig i juni. Därefter inleddes planeringen av hur servicenätet ska utvecklas.

I utkastet till servicenätsplanen har tagits upp behov att förnya servicenätet, planerade nybyggnads- och renoveringsprojekt samt förslag om skolor och daghem som kan läggas ned som olika förslag. Genom att förtäta servicenätet kan man till exempel spara in betydande belopp i reparationsinvesteringar.

I planen presenteras tre alternativ för utveckling av servicenätet och konsekvensbedömningar för alternativen.

Barnkonsekvensbedömning har gjorts i två skeden: först i samband med utredningen av servicenätets nuläge och senare i samband med planeringen av servicenätet. I enheterna inom den grundläggande utbildningen besvarades enkäten av medlemmar i det demokratiskt valda elevrådet. Personalen i småbarnspedagogiken skulle för enkäten välja ut en barngrupp som representerar enheten i fråga och i möjligaste mån beakta barn i olika ålder samt specialgrupper såsom barn i behov av särskilt stöd eller olika språkgrupper. Alla vårdnadshavare har fått svara på enkäten om servicenätverket i maj–juni 2024.

Servicenätsplanen baserar sig på en indelning i serviceområden som i fortsättningen kommer att ersätta de traditionella elevupptagningsområdena. Inom småbarnspedagogiken finns redan tre serviceområden, på basis av vilka barn erbjuds en plats inom småbarnspedagogiken. I fortsättningen skulle staden ha tre finskspråkiga och två svenskspråkiga serviceområden inom den grundläggande utbildningen. I serviceområdena skulle finnas flera daghem och skolor. Barns och elevers placering kan granskas inom serviceområdena för att optimera gruppernas antal och gruppstorlekar.

Till genomförandet av servicenätsplanen hör att den åtgärdshelhet som föreslås som en väsentlig del delas upp i tre etapper, dvs. perioderna 2025–2029, 2030–2034 och 2035–2040.

Servicenätsplanen är en bindande plan för genomförande endast fram till den första granskningsperioden. De två senare skeden kräver noggrannare bedömningar av läget, där man beaktar den regionala utvecklingen av antalet barn, fastigheternas skick och livscykel, förändringar i statsandelarna, både stadens och sektorns ekonomiska situation i allmänhet samt faktorer som hänför sig till stadsplaneringen. Dessa frågor bör beaktas också i stadens strategi under de kommande åren. Beslut om ändringarna för 2035–2040 fattas först senare efter mellanbedömningarna.

Ett beslut som fattas mellan de olika alternativen innebär framför allt att man förbinder sig till en strategisk linje som har synliga konsekvenser upp till 15 år framåt i tiden. Beslut om verkställande som gäller servicenätet förutsätter dock alltid information som preciseras med tiden, som finns att tillgå närmast inom tidsramen för budgeten och dess planeringsår.

Stadsstyrelsen begär nämnden för växande och lärande om utlåtande om det färdiga utkastet till servicenätsplan senast 7.11.

Nämnden har fått ett ställningstagande från föreningen Pohjois-Porvoon yhdistykset och det kommer att presenteras för nämnden samt överlämnas separat till stadsstyrelsen.

Bilagor

Utkast till servicenätsplan för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen 8.10.2024

Bildspel om servicenätsplanen från fullmäktiges aftonskola 3.10.2024, uppdaterad 8.10.2024

Bildningsdirektör

Nämnden för växande och lärande och lärande beslutar ge följande utlåtande:

Servicenätsplanen är grundligt och omsorgsfullt uppgjord och baserar sig på multiprofessionella bedömningar. Bedömningen av konsekvenser för barn har gjorts mångsidigt enligt den modell som bildningsnämnden godkände i december 2022. Nämnden fastställer att servicenätsplanen är tillräckligt omfattande för att användas som grund för beslutsfattandet.

Principen om serviceområden som föreslås i planen understöds särskilt med tanke på planerade förändringar. Med hjälp av serviceområdena kan gruppstorlekar och elevantal jämnas ut mellan skolorna på ett flexibelt sätt och enligt barnens och de ungas behov, och därmed kan man bättre förbereda sig på den osäkra framtiden. Principen om serviceområden ger flexibilitet och bidrar också till att stävja regionernas särställningsutveckling.

Som strategisk riktning bör man välja mellan olika alternativ, vilket innebär en strategisk linjedragning och kvantitativ målnivå. Dessa måste uppfylla de ekonomiska ramvillkoren. Beslutet har synliga konsekvenser upp till 15 år framåt i tiden. Man bör vara tillräckligt ambitiös vid valet av alternativ och beakta den kontinuerliga utvecklingen enligt sektorns ekonomiska produktivitets- och balanseringsprogram samt kontinuerlig utveckling samt analys av verksamhetsmiljön.

Med rätta lösningar i servicenätet kan vi göra en god och kontrollerad förändring samt en god personalpolitik. Under den cirka ett år långa processen har de närmaste cheferna informerats om processens skeden och ålagts att hålla sin egen personal uppdaterad. På chefsträffar för sektorn för växande och lärande har man under hösten berättat om läget i planeringen av servicenäten. Ärendet har behandlats även i sektorns arbetsgrupp. Före publiceringen av alternativen och fullmäktiges aftonskola hösten 2024 har det hållits ett informationsmöte för närmaste cheferna samt ett diskussions- och informationsmöte för rektorerna dagen efter infomötet. Både skolor och enheter för småbarnspedagogik har också i sina ledningsgrupper diskuterat frågan och funderat på framtiden med tanke på prognoserna om antalet barn.

Närmaste chefer har ålagts att informera sin egen personal om utkastet till servicenätsplan och de föreslagna alternativen och

uppmuntrats att ställa frågor av förvaltningen och ledningen. Vid de gemensamma mötena har man påmint om de webbplatser som finns i stadens webbtjänst i anslutning till servicenätsprocessen. Man har också informerat om dessa i sektorns infobrev. På servicenätets webbplats finns allt material som anknyter till ämnet också tillgängligt för personalen, såsom vanliga frågor och svar (UKK). Under november kommer man dessutom att hålla personalinfon och genomföra samarbetsförhandlingar i överensstämmelse med lagen på grund av eventuella ändringar och förflyttningar. Över tio meddelanden om processen har publicerats före oktober 2024. Ledningen och förvaltningen har för sin del skött informationsskyldigheten och delaktigheten väl. I samarbetskommissionen på stadsnivå behandlar man ärendet under november.

När servicenätet ändras ska man se till att kollektivtrafiken utvecklas och att den kompletterande beställningstrafiken för skolskjutsarna funkar, så att barnens och familjernas vardag blir så smidig som möjligt. När antalet barn minskar förväntas de totala kostnaderna för skoltransporterna inte öka nämnvärt, fastän servicenätet förändras. Nya lösningar och eventuella nya principer för skolskjutsar ska utgå från barnens behov och vara flexibla. Efter servicenätetslösningarna, och efter att alternativ valts och bindande beslut fattats, ska man utan dröjsmål lägga fram synkroniserade förslag till principer och kriterier för elevantagningen samt i början av år 2025 uppdatera förvaltningsstadgan i linje med besluten.

Att fatta bindande beslut gällande servicenätet för åren 2025-2029 bör bygga på en helhetsbedömning som baserar sig på mångsidig information. Beslutet bör möjliggöra sektorns satsningar på en högklassig kärnverksamhet, där tillväxt och lärande står i kärna enligt de valda principerna. En kontrollerad förändring främjas av strukturella lösningar och bland annat utnyttjandet av pensioneringar för att genomföra förändringen och undvika mer omfattande förändringar som riktar sig till personalen. I besluten bör man också förbereda sig på en snabbare minskning av antalet barn och förutse sektorns verksamhetsförutsättningar långt in i framtiden.

Servicenätsplanen är en bindande plan för genomförande endast fram till den första granskningsperioden 2025–2029. Den föreslagna modellen för fattande av beslut, där de planerade ändringarna för 2030–2034 och 2035–2040 fattas först efter mellanbedömningarna är ändamålsenlig, eftersom det finns många osäkerheter kring prognoserna för framtiden. Modellen för beslutsfattande gör det möjligt att i fortsättningen beakta servicebehoven i olika områden samt faktorer som hänför sig till ordnandet av tjänster i enlighet med överenskomna principer (bl.a. befolkningsutvecklingen, utvecklingen av antalet barn per region, produktionen av högklassiga tjänster, antalet anställda och tillgången på dem, finansieringens inkomstflöden, kostnadsstrukturen, fastigheternas situation) vid respektive tidpunkt och besluten gällande servicenätet kan grundas på basis av den färskaste information.

Paragrafen justeras genast.

Beslut

Nämnden för växande och lärande beslutade enhälligt ge följande utlåtande:

Serviceenätsplanen är grundligt och omsorgsfullt uppgjord och baserar sig på multiprofessionella bedömningar. Bedömningen av konsekvenser för barn har gjorts mångsidigt enligt den modell som bildningsnämnden godkände i december 2022. Nämnden fastställer att serviceenätsplanen är tillräckligt omfattande för att användas som grund för beslutsfattandet.

Principen om serviceområden som föreslås i planen understöds särskilt med tanke på planerade förändringar. Med hjälp av serviceområdena kan gruppstorlekar och elevantal jämnas ut mellan skolorna på ett flexibelt sätt och enligt barnens och de ungas behov, och därmed kan man bättre förbereda sig på den osäkra framtiden. Principen om serviceområden ger flexibilitet och bidrar också till att stävja områdenas särställningsutveckling.

Nämnden för växande och lärande måste fatta beslut om serviceområdenas verksamhetsprinciper redan innan man beslutar om servicenätet i december. Principerna måste behandlas vid mötet i november.

Som strategisk riktning bör man välja mellan olika alternativ, vilket innebär en strategisk linjedragning och kvantitativ målnivå. Vid valet av alternativ bör man beakta den kontinuerliga utvecklingen enligt sektorns ekonomiska produktivitets- och balanseringsprogram samt kontinuerlig analys av verksamhetsmiljön. Det är ändå viktigt att också beakta beslutens inverkan på byarna.

Med rätta lösningar i servicenätet kan vi göra en god och kontrollerad förändring samt en god personalpolitik. Under den cirka ett år långa processen har de närmaste cheferna informerats om processens skeden och ålagts att hålla sin egen personal uppdaterad. På chefsträffar för sektorn för växande och lärande har man under hösten berättat om läget i planeringen av servicenätet. Ärendet har behandlats även i sektorns samarbetsgrupp. Före publiceringen av alternativen och fullmäktiges aftonskola hösten 2024 har det hållits ett informationsmöte för närmaste cheferna samt ett diskussions- och informationsmöte för rektorerna dagen efter infomötet. Både utbildningstjänsterna och småbarnspedagogiken har också i sina ledningsgrupper diskuterat frågan och funderat på framtiden enligt prognoserna om antalet barn.

Närmaste chefer har ålagts att informera sin egen personal om utkastet till serviceenätsplan och de föreslagna alternativen och uppmuntrats att ställa frågor till förvaltningen och ledningen. Vid de gemensamma mötena har man påmint om de webbplatser som finns i stadens webbtjänst i anslutning till serviceenätsprocessen. Man har också informerat om dessa i sektorns infobrev. På servicenätets webbplats finns allt material som anknyter till ämnet också tillgängligt för personalen, såsom vanliga frågor och svar (UKK). Under

november kommer man också att hålla informationsmöten för personalen och genomföra samarbetsförhandlingar i överensstämmelse med lagen på grund av eventuella ändringar och förflyttningar. Över tio meddelanden om processen har publicerats före oktober 2024. Ledningen och förvaltningen har för sin del skött informationsskyldigheten och delaktigheten väl. I samarbetskommittén på stadsnivå behandlar man ärendet under november.

När servicenätet ändras ska man se till att kollektivtrafiken utvecklas och att den kompletterande beställningstrafiken inom skolskjutsarna fungerar, så att barnens och familjernas vardag blir så smidig som möjligt. När antalet barn minskar förväntas de totala kostnaderna för skoltransporterna inte öka nämnvärt, fastän servicenätet förändras. Nya lösningar och eventuella nya principer för skolskjutsar ska utgå från barnens behov och vara flexibla. Nämnden betonar att skolskjutsarna ska utgå från barnens behov och vara fungerande, och man ska försäkra sig om detta redan när besluten fattas. Principerna för skolskjuts ska vara sådana, att barnens skolresor fungerar enligt lagen under alla skoldagar och dessutom ska de utgå från barnens behov.

Efter servicenätslösningarna, och efter de alternativ som väljs och de bindande besluten, ska man utan dröjsmål lägga fram synkroniserade förslag till principer och kriterier för elevantagningen samt i början av år 2025 uppdatera förvaltningsstadgan i linje med besluten.

Att fatta bindande beslut gällande servicenätet för åren 2025–2029 bör bygga på en helhetsbedömning som baserar sig på mångsidig information. Beslutet bör möjliggöra sektorns satsningar på en högklassig kärnverksamhet, där växande och lärande står i fokus enligt de valda principerna. Med strukturella lösningar främjas en kontrollerad förändring och bland annat utnyttjandet av pensioneringar för att genomföra förändringen och på så sätt undviks mer omfattande förändringar som riktar sig till personalen. I besluten bör man också förbereda sig på en snabbare minskning av antalet barn och förutse sektorns verksamhetsförutsättningar långt in i framtiden.

Servicenätsplanen är en bindande plan för genomförande endast för den första granskningsperioden 2025–2029. Den föreslagna modellen för fattande av beslut, där beslut om verkställandet av de planerade ändringarna för 2030–2034 och 2035–2040 fattas först efter mellanbedömningarna, är ändamålsenlig, eftersom det finns många osäkerheter kring prognoserna för framtiden. Modellen för beslutsfattande gör det möjligt att i fortsättningen vid respektive tidpunkt beakta servicebehoven i olika områden samt faktorer som hänför sig till ordnandet av tjänster i enlighet med överenskomna principer (bl.a. befolkningsutvecklingen, utvecklingen av antalet barn per område, produktionen av högklassiga tjänster, antalet anställda och tillgången på dem, finansieringens inkomstflöden, kostnadsstrukturen, fastigheternas situation) och besluten gällande servicenätet kan baseras på den färskaste informationen.

Sammanfattningsvis betonar nämnden följande:

- Det är viktigt att beakta de ekonomiska aspekterna, men nämnden betonar vikten av en omfattande och övergripande granskning, där man beaktar bland annat pedagogik, elevstöd, undervisningsutbud och personal.
- Beredningen och beslutsfattandet ska basera sig på uppgifter som kan bekräftas och som är så noggranna som möjligt, och som kan fås fram ur stadens olika system eller på annat sätt har utretts för servicenätsplanen av professionella personer.
- Det är vettigt att göra en bindande granskning av servicenätsplanen endast för de fem första åren. Den strategiska riktlinjen ska granskas med minst två års mellanrum. Planerna för åren 2030–2040 ska i detta skede betraktas närmast som riktgivande, och man bör inte fatta beslut om dem nu. Det är skäl att återkomma till åren 2030–2040 senare, när uppgifterna och prognoserna för nästa årtionde har klarnat.
- Det är viktigt att beredningen och verkställandet av servicenätsplanen görs på ett multiprofessionellt och sektorsövergripande sätt. Man bör fästa särskild uppmärksamhet vid barns, föräldrars och anställdas delaktighet. Man bör även bedöma konsekvenser för barn noggrant i fråga om varje beslut. Ett exempel på det här är fungerande skolskjutsar och skoldagarnas längd.
- I den fortsatta behandlingen ska alternativen 0–3 eller möjliga kombinationer av dem beaktas.

Sanna Kivineva föreslog, understödd av Ilpo Bergström och Oscar Lökfors, följande komplettering till det enhälligt godkända utlåtandet: "Alternativ 3, som drar upp linjerna för vilka enheter som ska läggas ner långt in i framtiden, är alltför radikalt, och blir lätt en självuppfyllande profetia som inverkar på inflyttningen till byarna och på deras livskraft."

I omröstningen vann förslaget med Kivinevas tillägg över det enhälligt godkända utlåtandet med 7 röster (Hanna Lönnfors, Ilpo Bergström, Nikolai von Veh, Oscar Lökfors, Malin Lönnroth, Sanna Kivineva, Asko Laaksonen) mot 4 röster (Hilkka-Leena Orava, Johanna Aaltonen, Seppo Ijäs, Marianne Korpi).

Efter omröstningen beslutade nämnden lägga till följande till utlåtandet: "Alternativ 3, som drar upp linjerna för vilka enheter som ska läggas ner långt in i framtiden, är alltför radikalt, och blir lätt en självuppfyllande profetia som inverkar på inflyttningen till byarna och på deras livskraft."

Marianne Korpi, Seppo Ijäs, Hilkka-Leena Orava och Johanna Aaltonen lämnade en protokollsanteckning.

Paragrafen justerades genast.

